

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

X. De cambiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

& tempore diffita venditione offerre iustum infimum pretium eadem ratione & jure quo quivis alter possit. Prædictis adjuget duo provincialia Concilia, scilicet Mediolanensè primum sub Sancto Carolo, & Burdigalensè anni millesimi quingentesimi octogesimali tertii, diserte prohibentia de cui præsentem pecuniam quærenti quidquam carius vendatur, ut statim de venditore per se, vel per interpositam personam vilius ematur. Hujusmodi generis retrovenditiones reprobantur unanimes triginta Doctores Parisienses, & reprobationi subscripserunt mense Februario anni 1666. quorum deinde censuram suo chirographo approbavit sequente Martio Cancellarius Parisiensis Universitatis.

CAPUT X.

De Cambiis.

CAMBIIUM est lucrosa pecuniæ cum altera pecunia permutatio. Distinguitur in fictum, quod vocant siccum; & in reale. Fictum, seu siccum, est verum mutuum, ementito cambii nomine, quo traditur pecunia sub adjectione lucri solvenda, nullo alio titulo, quam lapsus temporis, dilatâ in alium, qui fingitur, locum solutione. Et hoc illicitum est & usurarium, nisi fortè justificetur per verum lucri cessantis, aut damni emergentis interesse. Reale verò cambium bifariam distinguitur in minutum, & locale. Minutum est permutatio præsentis pecuniæ cum alia præsentis pecunia, sed inæqualium & disparium specierum, ut aureæ cum argentea, aut argenteæ cum ærea, aut pecuniarum diversè signatarum, quod sæpissimè contingit occasione migrationis in aliam provinciam, in qua quædam certo modo signatæ rejiciuntur, aliæ verò aliter signatæ recipiuntur; aut pro locorum in quæ aliquis profectioem parat, diversitate, pluris, aut minoris valent. Locale cambium, seu ad literas, est permutatio pecuniæ præsentis cum alia pecunia alio loco per syngrapham solvenda.

II. Cambia realia, sive minuta, sive localia, superaddito pro numulario seu campfore moderato lucro, esse licita probat eorum necessitas, & publicum ex eis nascens commodum, & onera ac pericula quibus se campfores adstringunt. Et in summa sunt eadem ratione licita, quæ ceterarum rerum iusta commercia. Et si enim primarius pecuniarum usus ad hoc fit institutus, ut sint rerum aliarum mensura & pretium; est tamen alter earundem legitimus usus, habita ratione materiæ ex qua constant, ut mercium quoque loco habeantur, ita ut pecunia ex una parte tribuenda

locum

locum mercis teneat, altera verò in ejus compensationem solvenda, sit loco pretii: atque habita materiæ ratione possunt ex causa permutari, aut vendi, aut locari pecuniæ.

III. Cambium locale, seu per sygrapham nonnunquam ita fit, ut solutioni præfigantur primæ, vel secundæ, vel tertiæ alicujus loci nundinæ. Ad cujus intelligentiam sciendum est, nundinas ad quas cambium solvendum remittitur, celebrari quater solere quotannis inter mercatores quibusdam in locis, ita ut inter singulas nundinas spatium intercurrat trium mensium: quod intervallum mercatores requiri aiunt, ut commodè à loco in locum merces & pecuniæ præparentur & comportentur, & literæ ad correspondentes ac socios transmittantur. Itaque cambium fieri ad primas seu proximas nundinas, nihil est aliud quàm mutua inter campforem & campfarium conventio, ut fiat solutio intra trimestre; ad secundas nundinas, intra sex; ad tertias verò, intra novem menses.

IV. Summa justæ cambii lex est, ut servetur, quemadmodum & in aliis commerciis, æqualitas dati & accepti; quæ sicut in aliis mercimoniis, variatur pro paucitate aut multitudine campforum & campfariorum, pro difficultate majori aut minori transportandi alia in loca pecunias, pro expensarum modo, pro periculis itinerum majoribus, ut tempore pestis, aut hostilis incursionis, aut latronum infestationis; pro locorum in quæ fit transmissio longinquitate, pro pecuniarum in diversis locis majore, vel minore valore, aut etiam reprobatione & inutilitate. Augere verò, aut etiam admittere quidvis lucri ex dilatione temporis ad solvendum præfiniti, prohibetur non minùs in cambio quàm in mutuo, tanquam usurarium ac fœneratium, ut declarat Pii V. Constitutio, & Casuistæ omnes docent.

V. Quod verò attinet ad cambii condiciones quas præscribit Pii Constitutio anni 1571. relata à Navarro cap. 17. num. 283. eæ ad has reducuntur. Prima, ne campfor paciscatur de lucro ratione dilatæ solutionis ultra terminum. Hinc tamen excipiendi sunt casus legitimi interesse, modò conventio præcesserit illud subeundi ac præstandi; quod etiam fieri licet in mutuo. Secunda enim quam Bulla præscribit conditio, ne de certo quodam interesse pactio fiat, sive ante, sive post cambium, quoniam ista non fundatur nisi in præsumptione fraudis, non obligat nisi in externo foro, non autem in foro conscientiæ, si fraus absit, sive quis paciscatur de certo, sive de incerto interesse, ut docent ibid. Navarra, aliique communiter Doctores. Tertia conditio, ne aliter fiant realia cambia quàm ad proximas nundinas, vel ubi nundinæ non sunt, ad proximum terminum in cambio designari consuetum ad talem locum; intelligenda est cum Navarra & reliquis, non quòd vetet cambium ad secundas, vel tertias nundinas, non enim vult Papa differri prorsus solutionis terminum, cum fiat in campfarii majus solamen; sed ne propter hanc dilationem augeantur

O O o o 2 lucra

lucra nummulariorum. Navarra cap. 17. num. 283. Reginaldus lib. 25. cap. 33. num. 467. Bonacina disp. 3. quæst. 5. num. 9. Toletus lib. 5. cap. 53. num. 7. & cap. 55. num. 2. Tota itaque Bullæ hujus prohibitio in hoc versatur, ne contemplatione dilata solutionis quærantur per cambium lucrationi usurarum.

V I. Lucri verò justam quantitatem, si non sit lege præscripta, referendam esse perspectis locorum distantia, laborum, periculorum, & uls & qualitatibus monetarum commutandarum, aliisque circumstantiis, ad proborum, & in his negotiationibus peritorum virorum arbitrium, præfati doctores Authores.

V II. Disceptatur inter Doctores, utrum cambium cum recambio, quod vocant Itali *con la ricorso*, sit licitum? Id fit quum Titius accipit Mediolani à campfore nummos centum solvendo Placentiæ, ubi Titius nec pecuniam habet, nec respondentem: ideoque Titius campforem rogat sibi concedi ipsius campforis procuratorem, seu respondentem qui Placentiæ residet, ut nomine ipsius Titii satisfaciatur, & solvat campfori. Campfor itaque literas Placentiam ad suum correspondentem dirigit. His acceptis correspondens nomine Titii eandem summam recambit Mediolanum ad campforem, ut centum nummos exigat à Titio. Quidam Doctores dicunt id esse speculative licitum, sed tantis obvolutum fictionibus quæ malam fidem arguunt, & tantis mali apparentis indutum, ut praxim dicant esse dissuadendam. Alii verò profus & speculative & prædicè dicunt illicitum: rationes verò quibus licitum ab aliis asseritur, tam exilis esse subtilitatis, ut pondere & soliditate destituantur. Ideoque meliori judicio reducunt ad cambium siccum, hoc est ad mutuum usurarium, sed palliatum titulo ementito cambii localis: cum tamen & datio, & solutio pecuniæ nec Placentiæ, nec alibi nisi Mediolani faciendæ sit; Titius verò nec voluntatem, nec necessitatem habeat Placentiam, ubi neque pecuniam, neque ulla negotia habet, commigrandi. Et his accedit, quod Placentinus ille campforis Mediolani versantis procurator & correspondens, unam & eandem in jure personam cum suo socio Mediolanensi campfore constituit, atque ita nullus est recambio locus, sed tantum mutuo usurario, quod falso nomine obvelatur cambii realis & localis. His demùm adjunge, quod campforius involuntariè solvit, illoque falso circuito uti cogitur faciendæ in Placentina urbe solutionis; cum tamen reverà Mediolani futurum sit ut solvatur. Et quisquis sit prætextatus ille consensus, non magis usuram purgat quam consensus solvendi usuras ejus debitoris qui non potuit aliter mutuum ab usurario accipere.

V III. Cambium reale multis modis licitum est, modò in pretio non excedatur, sive campfor campforio numeret pecuniam ab ipso alibi solvendam, sive ex adverso campforius numeret campfori pecuniam alibi ab illius respon-